

Collaborateurs

Na de politieke omwenteling in 1949 waren het de Indonesiërs die hem buitensloten. Molukse KNIL-militairen werden als collaborateurs gezien. En op school werden hun kinderen behandeld 'als loslopende honden' zoals August het omschrijft. Tien jaar was hij, toen een groep oudere jongens hem na schooltijd opwachtte. "Ze duwden me op de grond, trokken mijn kaki uniform uit en schilderden met rode en witte verf de Indonesische vlag op mijn rug: 'Daar, landverrader!' Ik durfde bijna niet naar huis, zo bang was ik dat mijn vader mijn rug zou zien."

In het voorjaar van 1951 vertrokken Esther en August met hun ouders naar Nederland. De bootreis vonden ze avontuurlijk: "Er was een zwembad, je kon zelfs naar de film!" Na aankomst kregen de militairen ontslag en werden verdeeld over spartaanse 'woonoorden': voormalige concentratiekampen, werkkampen en kloosters. Want er heerste woningnood in het naoorlogse Nederland; normale huizen waren niet beschikbaar.



Het gezin Nahumury betrok een barak in Tungelroy bij Weert, een voormalig werkkamp. Hun woonruimte was een kamer van twee bij vijf meter, met een gordijn verdeeld in een woon- en slaapgedeelte. "We kwamen 's nachts aan, maar de volgende ochtend was ik al vroeg op," vertelt August. "Terwijl iedereen nog lag te snurken, sloop ik het kamp uit. Aan de horizon zag ik namelijk een torenspits. En ik had op plaatjes van Hollandse dorpen gezien dat de school altijd vlakbij de kerk stond."

Aangezien de meeste woonoorden ver buiten de bebouwde kom lagen, werd het een fikse wandeling. "Maar toen ik eindelijk in dat dorp aankwam, hoorde ik opeens kinderstemmen: een schoolplein! Zodra de kinderen mij zagen, holden ze op mij af en gilden: 'Zwarte Piet, Zwarte Piet!' Ach, die kinderen wisten niet beter."

Gelukkig kwam er een meester erbij, die zelf warempel net uit Indonesië was teruggekeerd en Maleis sprak. Dankzij hem kwam August in de eerste klas. Lachend: "Daar zat ik dan als puber in die schoolbankjes. Nóg voel ik hoe de tafel op mijn bovenbenen drukte."

Esther had op de 'nonnenschool' in Jakarta al Nederlands geleerd. Maar voor August is de late start van zijn opleiding een struikelblok gebleven. "Om mijn eigen kinderen geen taalachterstand te laten oplopen, heb ik mezelf gedwongen om thuis Nederlands te praten. Met als gevolg dat ze geen Maleis spreken en dat is jammer." Esther: "Onze oudste zoon heeft later cursussen Indonesisch gedaan. Maar eigenlijk hadden we ze tweetalig moeten opvoeden."